

Bölüm 5

İŞBİRLİKLİ EĞİTİM YÖNTEMİ ÇERÇEVESİNDE İLKÖĞRETİM MÜZİK DERSİ KAZANIMLARI İÇİN ÖRNEK MODEL

Emre ÜSTÜN¹

GİRİŞ

Eğitim ortamında öğrencilerin düşüncelerini açıkça ortaya koyabilecekleri, birbirlerini dinleyerek ve önemseyerek tartışabilecekleri ve sorumluluk alabilecekleri etkinliklerin daha verimli olması açısından etkili bir öğretim sürecinin gerçekleşmesi ve etkinlikler için uygun eğitim yöntemleri seçilerek derslerde uygulanması günümüz eğitim anlayışının öne çıkan gerekliliklerinden bir tanesidir. “Bireyi yalnız başına bırakarak ona devinsel eylem ve duygularını uyarma olanağı sağlayabiliriz fakat bu yolla onun kendisinin de bir parçası olduğu yaşamdaki varlıkların anlamını kavraması sağlanamaz. Ancak bir bireyin araç ve gereçleri kullanırken yanındakilerle ilgilenmesi, yanındakilerin de bilinçli, yeteneklerini kullanarak işe katılması koşulu ile ortak bir paylaşma içinde, yeteneğin toplumsal gelişimi sağlanabilir” (Dewey, 1996:42). Kullanılan eğitim yöntemleri ile ilkökul ve ortaokul seviyesinde eğitim veren öğretmenler bu alanda etkin bir biçimde yer almaktadırlar. Yapılan çalışmalar incelendiğinde öğrencilerin öğretim ortamında pasif kalmamaları ve kendilerini geliştirebilmeleri açısından öğretmenlerin geleneksel yöntemlerden vazgeçerek yeniden düzenlenmiş olan eğitim yöntemlerine yönelmesi gerekmektedir.

Yapılan araştırmalar, öğrencilerin derse aktif katılımını yeniden düzenlenmiş olan bu yöntemlerin kullanımıyla daha kolay hale geleceğini belirtilmektedir. Yılmaz'ın (2001) da çalışmasında değindiği üzere bu eğitim yöntemlerinin doğru uygulanması, her öğrenciye soru sorma, yanıtlama ve düşüncelerini açıklama fırsatı vermektedir. Ayrıca yüksek özgüven, empatik yaklaşım, iletişim becerileri, problem çözme, yaratıcı ve eleştirel düşünmenin gelişimine de büyük katkı sağlanmaktadır. Buna bağlı olarak öğretmenler öğrenci merkezli eğitim ortamı oluşturmalı, öğrencilerini aktif ve araştırmacı hale getirmelidir. Eğitim ortamında öğretmen düzenleyici, kararları veren öğrencileriyle bulunduğu ortamın hâkimi

¹ Dr. Öğretim Üyesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, emreustun1@hotmail.com

ve aktif dersi katılım etkililiğini ortaya çıkaracaktır. Bu etkileri ilköğretim müzik dersi kapsamında ortaya çıkarabilmek adına müzik dersi müfredatı içeriğinde bulunan öğrenme alanları ve bu alanları oluşturan kazanımlar önemle ele alınmalıdır. Eğitim süreci içerisinde işbirlikli yöntemin kazanımlara uyarlanarak bu kazanımların etkinlikleri düzenlenmeli böylece öğrencilerin müzikal gelişim ve becerilerini geliştirmek, müziksel kültür ve bilgilerini arttırmak amaçlanmalıdır. Bu amaçlar doğrultusunda öğrenme alanlarının kendi içerisinde bulunan kazanımları ve ilgili kazanımın etkinliklerini işbirlikli yöntemin alt boyutlarına uygun olacak şekilde düzenlenerek uygulanması, bireysellikten ziyade takım çalışmasının ön plana geçmesi ile her öğrencide farklı düzeylerde olan müzik yeteneğini ve becerisini geliştirerek önemli etkiler sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

- Açıkgöz, K. Ü. (1992). *İşbirlikli öğrenme: Kuram, araştırma, uygulama*. Malatya: Uçurel Matbaa..
- Açıkgöz, K. Ü. (2003). *Etkili öğrenme ve öğretme*. Ankara: Eğitim Dünyası Yayınları.
- Bloom, B. S. (1998). *İnsan nitelikleri ve okulda öğrenme*. Ankara: MEB yayınları.
- Christison, M. A. (1990). Cooperative learning in the EFL classroom. *English Teaching Forum*, 28(4), 6-9.
- Cüceoğlu, G. (2002). *Eğitim fakültelerinin güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik öğretmenliği anabilim/anasanat dalı bireysel çalgı eğitimi 1-11 (flüt) dersi için "yerelden evrensel" bir öğretim programı model önerisi* (Yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Demirel, Ö. (2006). *Öğretim ilke ve yöntemleri: Öğretme sanatı*. Ankara: Pegem yay.
- Dewey, J. (1996). *Demokrasi ve eğitim*. M. S. Otaran (Çev.), İstanbul: Başarı Yayıncılık.
- Doğan, A., Bayrakçeken, S. ve Doymuş, K.. (2013). *İşbirlikli öğrenme modeli ve uygulanması* (1. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Soldier, L. L. (1989). Cooperative learning and the native american student. *Phi Delta Kapan*, 71(2), 161-163.
- Doymuş, K., Şimşek, Ü. ve Bayrakçeken, S. (2004). İşbirlikçi öğrenme yönteminin fen bilgisi dersinde akademik başarı ve tutuma etkisi. *Türk Fen Eğilimi Dergisi*, 1, 103-115.
- Fenmen, M. (1991). *Müzikçinin elkitabı*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Gömlüksiz, M. (1997). *Kuşak öğrenme temel eğitim 4. sınıf öğrencilerinin matematik başarıları ve arkadaşlık ilişkileri üzerine deneysel bir çalışma*. Adana: Kemal Matbaası.
- Hendrix, J. C. (1996). Cooperative learning: Building a democratic community. *The Clearing House*, 69, 333-336.
- Houser, N. O. (1991). A collaborative processing model for art education. *Art Education*, 44 (2), 33-37.
- Johnson, D. W., Johnson, R. T. Ve Holubec, E. J. (1994). *The nuts and bolts of cooperative learning*. Minnesota, MS; Interaction Book.
- Karolyi, O. (1996). *Müziğe giriş*. M. Nemutlu (Çev.). İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Kocabaş, A. ve Uysal, G. (2006). İlköğretimde işbirlikli öğrenmenin müzik öğretiminde sınıf atmosferi ve şarkı söyleme becerileri üzerindeki etkisi. *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu içinde. Denizli: Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi*.
- Kurtuluş, Y. (1998). *Sanat eğitiminde işbirlikli öğrenme* (Yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi Sos-

- yal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı. (2006). *İlköğretim müzik programı*. Ankara.
- Öz, N. (2001). İnsanın kültürel gelişiminde müzik eğitiminin önemi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 101- 106.
- Özevin, B. (2006). Oyun, dans ve müzik dersine ilişkin motivasyon ölçeği. *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu içinde*. Denizli: Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
- Saban, A. (2005). *Öğrenme-öğretme süreci yeni teori ve yaklaşımlar*. Ankara: Nobel.
- Senemoglu, N. (2001). *Gelişim öğrenme ve öğretim kuramdan uygulamaya*. Ankara: Ethem Yayıncılık.
- Silberman, M. (1996). *Active learning- 101 strategies to teach anysubject*. Massachusetts, MA: Company Needham Heights.
- Slavin, R. E. (1988). When does cooperative learning increase student achievement? *Psychological Bulletin*. 94(3), 429-445.
- Soldier, L. L. (1989). Cooperative learning and the native american student. *Phi Delta Kapan*, 71(2), 161-163.
- Susar, F. (2006). *İlköğretim 4. sınıf Türkçe öğretiminde çoklu zeka kuramına dayalı işbirlikli öğrenme yönteminin erişi, tutumlar, öğrenme stratejileri ve çoklu zeka alanları üzerindeki etkileri* (Doktora tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri, İzmir.
- Şimsek, A. (1994). Etkileşimli teknolojilerin verimli kullanımı için kubasık öğrenme. *I. Eğitim Bilimleri Kongresi, Kuram- Uygulama- Arastırma: Bildiriler* (s. 451-460) içinde. Adana: Çukurova Üniversitesi.
- Tan, Ş. ve Erdoğan, A. (2000). *Öğretimi planlama ve değerlendirme*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Uçan, A. (1994). *Müzik eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları..
- Vural, B. (2003). *Öğretim faaliyetlerinde yöntem-teknik ve etkinlikler*. İstanbul: Hayat Yayınları.
- Yılmaz, A. (2001). İşbirliğine dayalı öğrenme; etkili ancak ihmal edilen ya da yanlış kullanılan bir metot. *Milli Eğitim Dergisi*. Sayı: 150.
- Yılmaz, M. (2005). *Görsel sanatlar eğitiminde uygulamalar*. Ankara: Gündüz yay.
- Yılmaz M. (2007). Görsel sanatlar eğitiminde işbirlikli öğrenme. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15 (2).